

Stockholms
universitet

BESLUT
2022-06-23

Dnr SU FV-1248-22

Rektor

Rikard Skårfors
FD, Utbildningsledare
Rektors kansli, Ledningssekretariatet

Regeringskansliet (Kulturdepartementet)

Yttrande över promemorian Forum för levande historias framtida inriktning (Ku2021:A)

Stockholms universitet har av Regeringskansliet (Kulturdepartementet) anmodats att inkomma med synpunkter på promemorian *Forum för levande historias framtida inriktning* (Ku2021:A). Universitetet har följande att anföra.

Generellt instämmer Stockholms universitet i utredarens bedömning att Forum för levande historia (FLH) är en myndighet som har byggt upp en betydande kompetens inom sitt verksamhetsområde som främst riktar sig mot skolans värld, och i utredarens betoning av det önskvärda att myndighetens livskraftighet för framtiden säkras, inte minst genom nödvändiga resurser.

Universitetet delar utredarens synpunkt att ansvarsfördelningen mellan Sveriges museum om Förintelsen och FLH behöver tydliggöras beträffande det specifika informationsansvaret gällande de historiska kunskaperna rörande Förintelsen. Huvudansvaret måste ligga på museet, medan FLH ska ta sin utgångspunkt i historiska lärdomar av Förintelsen (avsnitt 4.1.2, s. 65). Universitetet tillstyrker också utredarens förslag (avsnitt 4.1.3, s. 66) att 1 § i instruktionen för FLH skrivs om så att den också innefattar ”kommunistiska regimers (istället för den tidigare formuleringen kommunismens brott) och andra brott mot mänskligheten”. Förslaget om ett insynsråd (avsnitt 4.2.2, s. 70) är önskvärt och kan ses som ett led i att säkra FLH:s förankring i en bredare kontext, inte minst gentemot universitetssektorn.

Stockholms universitet tillstyrker också förslaget (avsnitt 4.1.3, s. 66) att ”intolerans” ska lyftas fram istället för det vagare ”tolerans” och skrivas in i instruktionen för FLH. I sammanhanget hade det varit önskvärt med en mer djupgående diskussion kring intolerans i relation till respekten för mänskliga rättigheter som exempelvis hade kunnat ta upp intolerans i relation till kön i historien.

Stockholms universitet vill betona vikten av att säkerställa den vetenskapliga kompetensen i historiska frågor vid FLH när det specifika kunskapsområdet rörande Förintelsen till betydande delar överförs till det nya museet. För FLH kvarstår ju uppdraget att med

utgångspunkt i historien verka för respekten för mänskliga rättigheter, för demokrati och mot intolerans.

Stockholms universitet saknar vissa aspekter i utredningen. Eftersom FLH ska verka i Sverige med Sveriges historiska erfarenheter i relation till Förintelsen så hade det varit önskvärt att uppmärksamma flyktingpolitiken. Den är lättare att relatera till en svensk erfarenhet än själva Förintelsen som är ett så extremt fenomen, och den kan dessutom direkt kopplas till vår egen samtid. Universitetet hade också gärna sett att frågan om hur människor blir förövare hade tagits upp på ett tydligare sätt än som nu sker där mycket av fokus riktas mot offergrupper, mot övergripande processer och mot bystander-problematiken.

Ett önskemål från Stockholms universitet är att biblioteksresursen vid FLH förstärks så att biblioteket kan fungera som ett forskningsbibliotek genom att öppna för utlån till andra bibliotek (fjärrlån) och inte som nu enbart vara ett referensbibliotek. (Jämför Judiska biblioteket i Stockholm som på detta sätt kan ställa sina resurser till förfogande för ett bredare utnyttjande.) Biblioteksfrågan är för övrigt direkt relevant i förhållande till Sveriges museum om Förintelsen, som anger att man inte själva avser att bygga upp ett fysiskt bibliotek utan talar om digitala resurser.

Uppgifterna för Sveriges museum om Förintelsen ligger utanför utredarens uppdrag, men Stockholms universitet vill ändå betona att en forskningsavdelning behöver byggas upp vid museet om det ska kunna fylla sin funktion, särskilt i ett organisatoriskt sammanhang inom Statens historiska museer där kompetensen rörande Förintelsen är mycket begränsad.

Detta beslut är fattat av rektor, professor Astrid Söderbergh Widding, i närvaro av prorektor, professor Clas Hättestrand, och universitetsdirektör Åsa Borin. Studeranderepresentanter har informerats och haft tillfälle att yttra sig. Övrig närvarande och föredragande i ärendet, som har beretts vid Historiska institutionen, har varit Rikard Skårfors, Ledningssekreteriatet (protokollförare).